

ประกาศมหาเถรสมาคม
ว่าด้วยการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี
พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๑๕ ตรี แห่งพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. ๒๕๐๕ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๓๕ มาตรา ๑๔ มาตรา ๑๘ และมาตรา ๒๕ แห่งพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. ๒๕๔๒ แก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๕ และข้อ ๒ ข้อ ๓ (๒) และข้อ ๔ แห่งกฎกระทรวง ว่าด้วยสิทธิในการจัดการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยสถาบันพระพุทธศาสนา พ.ศ. ๒๕๔๘ มหาเถรสมาคมจึงออกประกาศไว้ดังนี้

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๑ ประกาศนี้ เรียกว่า “ประกาศมหาเถรสมาคม ว่าด้วยการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและแผนกบาลี พ.ศ. ๒๕๕๕

ข้อ ๒ ประกาศนี้ให้ใช้บังคับตั้งแต่วันถัดจากวันประกาศในแถลงการณ์คณะสงฆ์เป็นต้นไป

ข้อ ๓ บรรดา กฎ ข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง มติ หรือประกาศอื่นใด ซึ่งขัดหรือแย้งกับประกาศนี้ ให้ใช้ประกาศนี้แทน

ข้อ ๔ ในประกาศนี้

“การศึกษาพระปริยัติธรรม” หมายความว่า การศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกบาลี ตามหลักสูตรที่คณะสงฆ์กำหนด

“สำนักเรียน” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม ทั้งแผนกธรรมและแผนกบาลี คือ สำนักเรียนวัดในกรุงเทพมหานคร และสำนักเรียนคณะจังหวัดในส่วนภูมิภาค

“สำนักศาสนศึกษา” หมายความว่า สถานศึกษาที่วัดจัดการศึกษาในรูปแบบของศูนย์การเรียน สำนักศาสนศึกษาวัด สำนักศาสนศึกษาประจำตำบล สำนักศาสนศึกษาประจำอำเภอ ซึ่งจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม แผนกธรรมและหรือแผนกบาลี

“เจ้าสำนัก” หมายความว่า เจ้าอาวาสวัดที่สำนักเรียนหรือสำนักศาสนศึกษาตั้งอยู่

“วิชาสามัญ” หมายความว่า รายวิชาตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ผู้เรียนพระปริยัติธรรมศึกษาเพิ่มเติมตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคม

“บุคลากรทางการศึกษา” หมายความว่า เจ้าสำนักเรียน เจ้าสำนักศาสนศึกษา ผู้อำนวยการศูนย์การเรียน อาจารย์ใหญ่ ผู้ช่วยอาจารย์ใหญ่ รวมทั้งผู้สนับสนุนการศึกษาซึ่งเป็นผู้ทำหน้าที่ให้บริการ หรือปฏิบัติงานเกี่ยวกับกระบวนการจัดการเรียนการสอน การนิเทศ และการบริการการศึกษา ในสำนักเรียนและสำนักศาสนศึกษา ซึ่งได้รับค่าตอบแทนจากงบประมาณของรัฐ

“ครูสอนพระปริยัติธรรม” หมายความว่า พระภิกษุ สามเณร หรือคฤหัสถ์ ซึ่งปฏิบัติหน้าที่หลักในการเรียนการสอนและส่งเสริมการเรียนรู้ของผู้เรียนด้วยวิธีการต่างๆ ในสำนักเรียนและสำนักศาสนศึกษา ซึ่งได้รับค่าตอบแทนจากงบประมาณของรัฐ

“พระปริยัตินิเทศก์” หมายความว่า พระภิกษุซึ่งปฏิบัติหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาพระปริยัติธรรมช่วยเหลือแนะนำครูสอน และสนองงานเจ้าคณะจังหวัดในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาพระปริยัติธรรม

หมวด ๒

การจัดตั้ง ยุบ รวม เลิก สำนักเรียนและสำนักศาสนศึกษา

ข้อ ๕ วัดที่ประสงค์ขอจัดตั้งเป็นสำนักเรียนหรือสำนักศาสนศึกษา ต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) เป็นวัดที่ตั้งถูกต้องตามกฎหมาย

(๒) มีการเรียนการสอนพระปริยัติธรรม

(๓) มีจำนวนผู้เรียนตามเกณฑ์ที่กำหนดไว้ในแบบคำขอจัดตั้ง

(๔) มีความพร้อมด้านบุคลากรทางการศึกษา ครูสอนพระปริยัติธรรม และอาคารสถานที่

การขอจัดตั้งสำนักเรียน หรือ สำนักศาสนศึกษา ให้เจ้าอาวาสจัดทำเรื่องตามแบบคำขอของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ แนบท้ายประกาศนี้

ข้อ ๖ สำนักเรียนหรือสำนักศาสนศึกษาใดขาดคุณสมบัติตามข้อ ๕ (๒) (๓) (๔) ติดต่อกันเป็นเวลา ๓ ปี หรือ เมื่อปรากฏว่าไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ ให้เจ้าสำนักเสนอเรื่องขอยุบ รวม หรือ เลิกดำเนินการ

กรณีตามวรรคแรก หากเจ้าสำนักไม่เสนอขอยุบ รวม หรือเลิกดำเนินการ ให้เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร หรือเจ้าคณะจังหวัด พิจารณาสั่งการ

ข้อ ๗ สำนักเรียนและสำนักศาสนศึกษาที่ถูกยุบ รวม หรือเลิกดำเนินการแล้ว ทรัพย์สินที่เป็นอสังหาริมทรัพย์ให้ตกเป็นของวัดนั้น ส่วนทรัพย์สินที่เป็นสังหาริมทรัพย์ให้เจ้าคณะกรุงเทพมหานคร หรือเจ้าคณะจังหวัด พิจารณาดำเนินการ

หมวด ๓

การแต่งตั้งและถอดถอนครูสอนพระปริยัติธรรม

ข้อ ๘ ให้เจ้าสำนักเรียนหรือเจ้าสำนักศาสนศึกษาเสนอเจ้าคณะกรุงเทพมหานครหรือเจ้าคณะจังหวัด เพื่อแต่งตั้งครูสอนพระปริยัติธรรมที่มีคุณสมบัติ ดังนี้

(๑) ครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมต้องมีวุฒินักธรรมชั้นเอก

(๒) ครูสอนพระปริยัติธรรมแผนกบาลีต้องมีวุฒิปริญญาธรรม ๓ ประโยค ขึ้นไป เฉพาะสามเณรต้องมีวุฒิปริญญาธรรม ๔ ประโยค ขึ้นไป

(๓) ผ่านการอบรมครูสอนพระปริยัติธรรม ตามหลักสูตรของกองธรรมสนามหลวงหรือกองบาลีสนามหลวง ซึ่งจัดโดยกองธรรมสนามหลวงหรือกองบาลีสนามหลวงร่วมกับสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

(๔) ครูสอนวิชาสามัญต้องมีวุฒิปริญญาตรีขึ้นไป

ข้อ ๙ ครูสอนพระปริยัติธรรมพ้นสภาพเมื่อ

(๑) มรณภาพ/ตาย

(๒) ลาสิกขา

(๓) ลาออก

(๔) เจ้าคณะกรุงเทพมหานครหรือเจ้าคณะจังหวัดให้ออก โดยการเสนอของเจ้าสำนักเรียนหรือเจ้าสำนักศาสนศึกษา

หมวด ๔

การบริหารและการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรม

ข้อ ๑๐ ให้มีสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง และสำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวงเป็นหน่วยงานสนองงานแม่กองธรรมสนามหลวงและแม่กองบาลีสนามหลวงตามลำดับ

โครงสร้างการบริหารและอำนาจหน้าที่ของสำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวงและสำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง ให้เป็นไปตามที่แม่กองธรรมสนามหลวงหรือแม่กองบาลีสนามหลวงกำหนด

ข้อ ๑๑ ให้เจ้าสำนักเรียนและเจ้าสำนักศาสนศึกษา จัดการศึกษาหรือส่งเสริมให้ศึกษาวิชาสามัญเพิ่มเติม แก่ผู้เรียนที่ยังไม่จบการศึกษาภาคบังคับ ให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์และเงื่อนไขที่คณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานกำหนด โดยคำแนะนำของมหาเถรสมาคม

ข้อ ๑๒ ให้สำนักเรียนและสำนักศาสนศึกษาจัดทำข้อมูลการจัดการศึกษาพระปริยัติธรรมเพื่อรายงานแม่กองธรรมสนามหลวง แม่กองบาลีสนามหลวง และแจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติหรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ทราบ โดยในส่วนภูมิภาคให้แจ้งสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัด เพื่อเสนอสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติดำเนินการ

ข้อ ๑๓ ให้มีพระปริยัตินิเทศก์ทำหน้าที่นิเทศการศึกษาพระปริยัติธรรม รวมถึงการส่งเสริมสนับสนุน และเสนอแนวทางการพัฒนาการศึกษาพระปริยัติธรรม

การแต่งตั้งหรือถอดถอนพระปริยัตินิเทศก์ให้เป็นไปตามระเบียบของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

ข้อ ๑๔ ให้สำนักเรียน สำนักศาสนศึกษา สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง บุคลากรทางการศึกษา และครูสอนพระปริยัติธรรม ได้รับการส่งเสริมสนับสนุนด้านงบประมาณตามกฎหมาย โดยผ่านทางสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ

หมวด ๕

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๑๕ สำนักเรียน สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง บุคลากรทางการศึกษา ครูสอนพระปริยัติธรรม และพระปริยัตินิเทศก์ ที่มีอยู่ก่อนประกาศมหาเถรสมาคมฉบับนี้ประกาศใช้ ให้ถือว่าเป็นสำนักเรียน สำนักงานแม่กองธรรมสนามหลวง สำนักงานแม่กองบาลีสนามหลวง บุคลากรทางการศึกษา ครูสอนพระปริยัติธรรม และพระปริยัตินิเทศก์ ตามประกาศมหาเถรสมาคมฉบับนี้

ข้อ ๑๖ ให้เลขาธิการมหาเถรสมาคมรักษาการให้เป็นไปตามประกาศนี้

ประกาศ ณ วันที่ ๑๔ เดือน มีนาคม พุทธศักราช ๒๕๕๕

สมเด็จพระพุฒาจารย์

(สมเด็จพระพุฒาจารย์)

ประธานคณะผู้ปฏิบัติหน้าที่สมเด็จพระสังฆราช

ประธานกรรมการมหาเถรสมาคม